

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Η ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ

1) Μόλις ξέσπασε η επανάσταση στην Πελοπόννησο το Μάρτιο του 1821, τι έκανε ο Χουρσίτ Πασάς;
Έστειλε 3.500 στρατιώτες να υπερασπιστούν την Τριπολιτσά (Τρίπολη), όπου είχε και την οικογένειά του.

2) Ποιο ήταν το σχέδιο του Κολοκοτρώνη;

Ο Κολοκοτρώνης πρότεινε να πολιορκήσουν οι επαναστατημένοι Έλληνες την Τριπολιτσά , που ήταν η κεντρική διοικητική, εμπορική και στρατιωτική έδρα των Τούρκων στην Πελοπόννησο. Πίστευε πως αν οι Έλληνες κατόρθωναν να την κυριεύσουν, τα υπόλοιπα κάστρα της περιοχής δε θα μπορούσαν να αντέξουν.

3) Πώς εξελίχθηκε το σχέδιο του Κολοκοτρώνη;

Οι επαναστάτες με επικεφαλής τον Κολοκοτρώνη κινήθηκαν προς την Τριπολιτσά, έστησαν στρατόπεδα στα βουνά γύρω από αυτήν και η πολιορκία άρχισε. Επίσης στάλθηκαν ελληνικές δυνάμεις στα Μέγαρα, για να εμποδίσουν τουρκικές ενισχύσεις να φτάσουν στην Τριπολιτσά από την Αθήνα.

4) Ποιοι συμμετείχαν στη πολιορκία;

Συμμετείχε ο Δημήτριος Υψηλάντης, που είχε αναλάβει την αρχηγία του Αγώνα , ενώ για τα τέσσερα κεντρικά στρατόπεδα ήταν υπεύθυνοι οι Κολοκοτρώνης, Αναγνωσταράς, Γιατράκος και Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης

5) Πώς και πότε έγινε η Άλωση της Τριπολιτσάς;

Όσο περνούσε ο καιρός , η πολιορκία γινόταν πιο στενή. Στην πόλη τα τρόφιμα λιγόστεψαν και άρχισε η διχόνοια. Η Τριπολιτσά έπεσε στα χέρια των επαναστατών στις 23 Σεπτεμβρίου του 1821. Ακολούθησαν σφαγές και λεηλασίες. Οπλισμένοι Έλληνες, μπήκαν στην πόλη χτυπώντας τους Τούρκους, που οχυρώθηκαν στα σπίτια τους. Οι Οθωμανοί που κλείστηκαν στον κεντρικό πύργο, τη Μεγάλη Τάπια, παραδόθηκαν έπειτα από τρεις ημέρες από έλλειψη νερού.

6) Για ποιους λόγους ήταν σημαντική η άλωση της Τριπολιτσάς από τους Έλληνες;

Η άλωση της Τριπολιτσάς, έξι μήνες από την έναρξη της επανάστασης, ήταν ιδιαίτερα σημαντική, καθώς είχε συντριβεί η βασική στρατιωτική βάση του οθωμανικού στρατού στην Πελοπόννησο και χιλιάδες τουρκικά όπλα πέρασαν στην κατοχή των Ελλήνων, τονώνοντας το ηθικό τους.

Οι επαναστατημένοι Έλληνες πίστεψαν πια πως οι Τούρκοι δεν ήταν ακατανίκητοι.

Στη συνέχεια, οι νικητές της Τριπολιτσάς στράφηκαν στα περιφερειακά κάστρα της Πελοποννήσου , για να τα πολιορκήσουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΚΑΝΑΡΗ

1) Ποιες από τις επιχειρήσεις του ελληνικού στόλου ξεχωρίζουν;

Ξεχωρίζουν αυτές του Κωνσταντίνου Κανάρη. Ο μπουρλοτιέρης από τα Ψαρά πραγματοποίησε πολλές παράτολμες αποστολές που ανάμεσά τους ξεχωρίζει η πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας στο λιμάνι της Χίου τον Ιούνιο του 1822.

2) Τι ήταν τα πυρπολικά ή μπουρλότα;

Ήταν μικρά σκάφη, γεμάτα με εκρηκτικά υλικά, που τα άναβαν και στη συνέχεια τα έσπρωχναν προς τα εχθρικά καράβια για να τα κάψουν. Έτσι αντιμετώπιζαν οι Έλληνες καπετάνιοι τα μεγαλύτερα σε όγκο τουρκικά και αιγυπτιακά πολεμικά , μια και τα πλοία που διέθεταν ήταν κυρίως εμπορικά. Κατά την επανάσταση του 1821, οι Έλληνες ναυτικοί τελειοποίησαν την κατασκευή των πυρπολικών και τα επάνδρωσαν με ριψοκίνδυνους εθελοντές , τους μπουρλοτιέρηδες.

3) Πώς δρούσε το πυρπολικό;

Στην αρχή το πυρπολικό πλησίαζε αθόρυβα το εχθρικό πλοίο, τη νύχτα, και το εμβόλιζε, δηλαδή το χτυπούσε και του άνοιγε τρύπα με έμβολο ή προσδενόταν επάνω του με γάντζους.. Κατόπιν οι μπουρλοτιέρηδες το εγκατέλειπαν, ενώ ο κυβερνήτης έφευγε τελευταίος ανάβοντας το φτιλί με δαυλό.

4) Σε ποιες άλλες επιχειρήσεις χρησιμοποιήθηκαν τα πυρπολικά και πώς;

Χρησιμοποιήθηκαν αργότερα και κατά τη διάρκεια της ημέρας σε ναυμαχίες. Συνήθως προπορεύονταν από τον υπόλοιπο στόλο, επέλεγαν το στόχο τους και πραγματοποιούσαν επιθέσεις με ελιγμούς. Η εμφάνισή τους προκαλούσε τρόμο στα εχθρικά καράβια. Από τις 59 συνολικά επιχειρήσεις πυρπόλησης, οι 39 είχαν επιτυχία.

5) Ποιος χρησιμοποίησε πρώτος το πυρπολικό και πού;

Πρώτος χρησιμοποίησε πυρπολικό ο Ψαριανός Δημήτριος Παπανικολής, το Μάιο του 1821 στη ναυμαχία της Ερεσσού(περιοχή της Λέσβου).

6) Ποιες ήταν οι κυριότερες ναυτικές επιχειρήσεις, στις οποίες πήρε μέρος ο Κανάρης;

Ο πιο γνωστός για τη δράση του ήταν ο Κωνσταντίνος Κανάρης από τα Ψαρά. Όταν άρχισε η Επανάσταση, εγκατέλειψε το εμπορικό ναυτικό, όπου ήταν πλοίαρχος και πήρε μέρος σε καταδρομές εναντίον των Τούρκων.

Α)Τον Ιούνιο του 1822 ανατίναξε με το πυρπολικό του στο λιμάνι της κατεστραμμένης Χίου τη ναυαρχίδα του τουρκικού στόλου, στην οποία βρήκαν το θάνατο ο αρχιναύαρχος Καρά Αλής με περίπου 2.000 Οθωμανούς ναύτες και στρατιώτες που γιόρταζαν το Μπαϊράμι, τη μεγαλύτερη θρησκευτική γιορτή των Μουσουλμάνων.

Ήταν η εκδίκηση των Ελλήνων για την καταστροφή της Χίου.

Β) Τον Οκτώβρη του 1822 ο Κανάρης πυρπόλησε στην Τένεδο την αντιναυαρχίδα του νέου Τούρκου ναυάρχου, με αποτέλεσμα ο τουρκικός στόλος να κλειστεί στην έδρα του στα Δαρδανέλια.

Γ) Το 1824 ο Κανάρης κατέστρεψε δύο ακόμη τουρκικά πολεμικά πλοία στη Σάμο και τη Μυτιλήνη, ενώ το 1826 τραυματίστηκε σε επίθεση εναντίον μιας τουρκικής φρεγάτας και κινδύνεψε να αιχμαλωτιστεί.

Δ) Τον Αύγουστο του 1825 ο Κανάρης είχε προτείνει να πυρπολήσουν οι Έλληνες τον αιγυπτιακό στόλο μέσα στη βάση του, στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας. Σύμφωνα με το σχέδιό του, τρία πυρπολικά και δύο πολεμικά καράβια κατευθύνθηκαν προς την Αίγυπτο και πλησίασαν την Αλεξάνδρεια. Στο λιμάνι μπήκε μόνο αυτός με το πυρπολικό του, αλλά αναγκάστηκε να του βάλει πρόωρα φωτιά, καθώς ο ευνοϊκός άνεμος είχε κοπάσει και η επιχείρηση είχε γίνει αντιληπτή από ένα γαλλικό πολεμικό, που άρχισε να τους κανονιοβολεί.

7) Ποια η πορεία του Κανάρη μετά την Απελευθέρωση;

Μετά την Απελευθέρωση, ο Κανάρης διορίστηκε αρχηγός του στόλου των πυρπολικών. Αργότερα έγινε ναύαρχος, φτάνοντας μέχρι το αξίωμα του πρωθυπουργού. Το ελληνικό κράτος, για να τον τιμήσει, έδωσε το όνομά του σε τρία πολεμικά σκάφη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: Η ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΛΗ-ΔΕΡΒΕΝΑΚΙΑ

1) Ποιος ήταν ο Δράμαλης;

Ο Δράμαλης ήταν πασάς της Λάρισας με μεγάλη στρατιωτική πείρα. Αφού κατέστειλε τα επαναστατικά κινήματα στο Πήλιο, στα Άγραφα και στον Ασπροπόταμο, διορίστηκε αρχηγός της εκστρατείας στην Πελοπόννησο για να καταπνίξει την ελληνική επανάσταση.

2) Πώς κινήθηκε ο Δράμαλης την άνοιξη του 1822;

Την άνοιξη του 1822 ο Δράμαλης, αφού συγκέντρωσε στην Υπάτη 18.000 στρατιώτες (πεζούς και υπείς), πυροβόλα και εκατοντάδες μεταφορικά ζώα, κατευθύνθηκε νότια. Πυρπόλησε τη Θήβα και μέσω των Μεγάρων πέρασε με την πολυάριθμη στρατιά του στην Κόρινθο. Από εκεί έφτασε μέχρι το Άργος χωρίς να συναντήσει αντίσταση.

3) Πώς κινήθηκαν οι Έλληνες για να τον αντιμετωπίσουν;

Ο Κολοκοτρώνης μαζί με άλλους αγωνιστές έθεσε υπό τον έλεγχο του τις διαβάσεις και τα περάσματα, απομονώνοντας τη στρατιά του Δράμαλη στην πεδιάδα της Αργολίδας. Ταυτόχρονα μέσα στο φρούριο του Άργους κλείστηκαν ένοπλοι με αρχηγούς το Δημήτριο Υψηλάντη και το γιο του Κολοκοτρώνη, τον Πάνο. Οι επαναστάτες εφάρμοσαν την τακτική της «καμένης γης» σύμφωνα με την οποία κατέστρεφαν σκόπιμα τις καλλιέργειες και αφάνιζαν τα ζώα, ώστε να εμποδίζεται ο ανεφοδιασμός του εχθρού. Έτσι και τώρα έκαψαν τα γεννήματα και τα αποθηκευμένα σιτηρά.

4) Ποια θέση κατέλαβε ο Κολοκοτρώνης και ποιοι πήγαν μαζί του για να βοηθήσουν;

Ο Κολοκοτρώνης κατέλαβε τα στενά των Δερβενακίων με 2.500 πολεμιστές, κρύβοντας μέσα σε θάμνους 800 από αυτούς. Κατέφθασαν για να τον βοηθήσουν και άλλοι οπλαρχηγοί όπως ο Νικηταράς, ο Παπαφλέσσας και ο αδελφός του, Νικήτας Φλέσσας.

5) Τι γνωρίζεις για τη μάχη στα Δερβενάκια;

Οι Τούρκοι επειδή είχαν εξαντληθεί από την πολιορκία του κάστρου, από την έλλειψη τροφής και τις ασθένειες, αποφάσισαν να γυρίσουν στην Κόρινθο, αλλά όλοι οι δρόμοι προς τα εκεί είχαν καταλειφθεί από τις ελληνικές δυνάμεις. Έτσι ο τουρκικός στρατός παγιδεύτηκε στα Δερβενάκια όπου στις 26 Ιουλίου έγινε φονική μάχη. Όσοι κατάφεραν να σωθούν κατέφυγαν στην Κόρινθο. Στα χέρια των Ελλήνων έπεσαν πολλά λάφυρα, ενώ ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ανακηρύχθηκε αρχιστράτηγος.

6) Ποιο ήταν το τέλος του Δράμαλη;

Ο Δράμαλης έχοντας χάσει το 1/5 του στρατεύματός του, πολεμικό υλικό και πολλά ζώα, πέθανε από τη λύπη του στην Κόρινθο. Η Επανάσταση για άλλη μια φορά είχε σωθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: Ο ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ

1) Μετά την ήττα των ελληνικών δυνάμεων στη μάχη του Πέτα, πώς έδρασε ένα μέρος από αυτές;

Μετά την καταστροφή στη μάχη του Πέτα, στις 4 Ιουλίου του 1822, μέρος των ελληνικών δυνάμεων κατάφερε να φτάσει στο Μεσολόγγι και άρχισε να το οχυρώνει, ώστε να καθυστερήσουν οι Τούρκοι πολιορκώντας το.

2) Τι έκανε η ελληνική επαναστατική Κυβέρνηση, για ν' αντιμετωπίσει την κρίσιμη κατάσταση;

Η ελληνική επαναστατική Κυβέρνηση, για ν' αντιμετωπίσει την κρίσιμη κατάσταση, διόρισε στρατηγό το Μάρκο Μπότσαρη, ο οποίος καταγόταν από ονομαστή οικογένεια του Σουλίου.

3) Πώς έδρασε ο Μάρκος Μπότσαρης;

Ο Μάρκος Μπότσαρης, στα τέλη του φθινοπώρου του 1822, ήρθε σε επαφή με τον Τούρκο πασά Ομέρ Βρυώνη, που πολιορκούσε το Μεσολόγγι και άρχισε διαπραγματεύσεις μαζί του για την παράδοση της πόλης. Κέρδισε έτσι χρόνο, αναγκάζοντας τα οθωμανικά στρατεύματα, όταν ήρθε ο χειμώνας να αποχωρήσουν προσωρινά.

4) Ποιον έστειλε ο Σουλτάνος στη Στερεά Ελλάδα το καλοκαίρι του 1823 και με ποιον σκοπό;

Το καλοκαίρι του 1823 ο Σουλτάνος έστειλε στη Στερεά Ελλάδα το Μουσταφά Πασά με πολυάριθμο στρατό και με στόχο την άλωση του Μεσολογγίου. Οι τουρκικές δυνάμεις στρατοπέδευαν στη θέση Κεφαλόβρυσο, κοντά στο Καρπενήσι.

5) Ποια ήταν η στάση των Ελλήνων οπλαρχηγών και για ποιο λόγο;

Τη στιγμή που οι τουρκικές δυνάμεις είχαν στρατοπεδεύσει στο Κεφαλόβρυσο, οι Έλληνες οπλαρχηγοί ήταν διχασμένοι μεταξύ τους για την αρχιστρατηγία. Είχαν δυσανεχθεί που ο Μάρκος Μπότσαρης είχε διοριστεί στρατηγός.

6) Πώς χειρίστηκε την κατάσταση αυτή ο Μπότσαρης;

Μπροστά στον κίνδυνο που τους απειλούσε, ο Μάρκος Μπότσαρης κάλεσε τους οπλαρχηγούς να συμφιλιωθούν και ενωμένοι να αντιμετωπίσουν τους Τούρκους. Ο ίδιος έσκισε το δίπλωμα της στρατηγίας του δίνοντας ένα λαμπρό παράδειγμα ανωτερότητας.

7) Ποιο ήταν το σχέδιο του Μάρκου Μπότσαρη για την απόκρουση του εχθρού;

Επειδή μια ανοιχτή αναμέτρηση με τον πολυάριθμο εχθρικό στρατό δε θα είχε επιτυχία, ο Μπότσαρης εφάρμοσε σχέδιο αιφνιδιαστικής επίθεσης (γιουρούσι) στο οθωμανικό στρατόπεδο, τη νύχτα στις 8 Αυγούστου του 1823 με λιγοστούς Σουλιώτες και γυμνές σπάθες.

8) Ποια ήταν τα αποτελέσματα της μάχης στο Κεφαλόβρυσο;

Στη μάχη αυτή οι Σουλιώτες εξόντωσαν εκατοντάδες Οθωμανούς στρατιώτες και κέρδισαν πολλά λάφυρα επιβεβαιώνοντας τη φήμη τους ως γενναίων και αδάμαστων πολεμιστών. Όμως κατά τη διάρκεια της επίθεσης σκοτώθηκε ο Μάρκος Μπότσαρης από ένα εχθρικό βόλι. Έτσι η πατρίδα έχασε ένα γενναίο αγωνιστή και έναν τίμιο στρατιώτη. Τα παλικάρια του τον μετέφεραν στο Μεσολόγγι, όπου και τάφηκε με τιμές.

Η μάχη στο Κεφαλόβρυσο θεωρείται ως το σημαντικότερο πολεμικό γεγονός στη διάρκεια του 1823 στην περιοχή της Στερεάς Ελλάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11: Ο ΙΜΠΡΑΗΜ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟ

1) Από ποιους ζήτησαν βοήθεια οι Τούρκοι για να καταπνίξουν την Επανάσταση;

Όταν απέτυχαν όλες οι προσπάθειες των Τούρκων να καταπνίξουν την ελληνική επανάσταση, ο Σουλτάνος αναγκάστηκε να ζητήσει βοήθεια από τον πασά της Αιγύπτου Μεχμέτ Αλή.

2) Πώς κινήθηκαν οι αιγυπτιακές δυνάμεις;

Οι αιγυπτιακές δυνάμεις, αφού κατέστειλαν την επανάσταση στην Κρήτη και κατέστρεψαν την Κάσο και τα Ψαρά κινήθηκαν προς την Πελοπόννησο. Το χειμώνα του 1824-1825 ο γιος του Μεχμέτ Αλή, Ιμπραήμ Πασάς, αποβιβάστηκε στη Μεθώνη με πολύ στρατό και εφόδια.

3) Ποια κατάσταση επικρατούσε στην ελληνική πλευρά;

Την ίδια στιγμή που συνέβαιναν τα παραπάνω, οι Έλληνες επαναστάτες είχαν διχαστεί από τις εμφύλιες διαμάχες για την εξουσία, με αποκορύφωμα τη φυλάκιση του Κολοκοτρώνη και άλλων γνωστών οπλαρχηγών. Καθώς

ήταν απροετοίμαστοι, δεν μπόρεσαν να συγκρατήσουν τα τουρκοαιγυπτιακά στρατεύματα.

4) Πώς κινήθηκε ο Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο;

Με ορμητήριο τη Μεθώνη, ο Ιμπραήμ και οι Γάλλοι σύμβουλοι και επιτελείς του επιχείρησαν να καταλάβουν τον όρμο του Ναυαρίνου, για την ασφάλεια των πλοίων τους. Στη συνέχεια τα τουρκοαιγυπτιακά στρατεύματα περικύκλωσαν τα κάστρα χρησιμοποιώντας κανόνια και ανάγκασαν τους πολιορκημένους να τα παραδώσουν.

5) Ποιες ενέργειες έκανε ο Παπαφλέσσας και γιατί;

Μπροστά στον κίνδυνο να σβήσει η Επανάσταση, ο υπουργός των Εσωτερικών Παπαφλέσσας ζήτησε από την κυβέρνηση την αποφυλάκιση των οπλαρχηγών. Ο ίδιος πήγε στη Μεσσηνία και οχυρώθηκε με τους άντρες του στο ορεινό χωριό Μανιάκι, αποφασισμένος να μην αφήσει τον Ιμπραήμ να περάσει στο εσωτερικό της Πελοποννήσου.

6) Τι γνωρίζεις για τη μάχη στο Μανιάκι;

Στο Μανιάκι, στα τέλη Μαΐου του 1825, δόθηκε μια άνιση μάχη στην οποία ο Παπαφλέσσας και οι συμπολεμιστές του πολέμησαν γενναία και έχασαν τη ζωή τους.

7) Τι έκανε η ελληνική κυβέρνηση μετά τη μάχη στο Μανιάκι;

Μετά τη μάχη στο Μανιάκι, η κυβέρνηση αποφάσισε γενική αμνηστία (δηλαδή παραγραφή των ποινικών ή πολιτικών αδικημάτων με ειδικό νόμο). Οι φυλακισμένοι οπλαρχηγοί απελευθερώθηκαν και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης διορίστηκε αρχιστράτηγος.

8) Πώς κινήθηκε στη συνέχεια ο Ιμπραήμ, με ποιους συγκρούστηκε και πού;

Ο Ιμπραήμ μετά από τη μάχη στο Μανιάκι, προχώρησε ανεμπόδιστος και έφτασε στην Τριπολιτσά. Δύο μέρες μετά προχώρησε εναντίον του Ναυπλίου, της πρωτεύουσας των επαναστατών. Όμως στους Μύλους, τοποθεσία κοντά στο Άργος, συγκρούστηκε με ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις που είχαν επικεφαλής τον Υψηλάντη και το Μακρυγιάννη, και επέστρεψε στην Τριπολιτσά.

9) Ποια τακτική εφάρμοξε ο Κολοκοτρώνης για να αντιμετωπίσει το στρατό του Ιμπραήμ;

Ο Κολοκοτρώνης για να αντιμετωπίσει το στρατό του Ιμπραήμ που ήταν οργανωμένος με ευρωπαϊκά πρότυπα, επέλεξε την τακτική του κλεφτοπόλεμου. Σύμφωνα με την τακτική αυτή Έλληνες ένοπλοι έκαναν αιφνιδιαστικές επιθέσεις κατά τις νυχτερινές κυρίως ώρες και προκαλούσαν στον εχθρό μεγάλες φθορές.

10) Ήταν αποτελεσματική η τακτική αυτή; Τι αποφάσισε η ελληνική επαναστατική Κυβέρνηση;

Είχε γίνει πια φανερό πως ο τρόπος αυτός του πολέμου δεν ήταν αποτελεσματικός. Έτσι η επαναστατική Κυβέρνηση ανέθεσε την οργάνωση τακτικού στρατού στο Γάλλο συνταγματάρχη Κάρολο Φαβιέρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12. Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

1) Πότε ξεκίνησε η δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου και από ποιον;

Η δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου ξεκίνησε τον Απρίλιο του 1825 από τον Κιουταχί ο οποίος ξεκινώντας με πολυάριθμο στρατό από τη Λάρισα και υποτάσσοντας στο πέρασμα του πολλές περιοχές της Στερεάς, έφτασε στο Μεσολόγγι και το πολιορκήσε.

2) Γιατί η κατάληψη του Μεσολογγίου ήταν σημαντική για τους Τούρκους;

Η κατάληψη του Μεσολογγίου είχε μεγάλη στρατηγική σημασία για τους Τούρκους, γιατί από εκεί περνούσε ο ένας από τους δύο δρόμους που οδηγούσαν στην Πελοπόννησο.

3) Γιατί το Μεσολόγγι ήταν σημαντική πόλη για τους Έλληνες;

Α) Ήταν χτισμένο σε μια θέση με πολλά φυσικά πλεονεκτήματα. Το μεγαλύτερο τμήμα της πόλης περιβαλλόταν από ρηχή λιμνοθάλασσα, ενώ το υπόλοιπο τμήμα της προστατευόταν με τάφρους και τείχος.

Β) Το είχε επιλέξει ως έδρα του ο Φαναριώτης Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, προσκαλώντας εκεί τον Άγγλο ποιητή λόρδο Μπάιρον και άλλους Φιλέλληνες.

Γ) Στην πόλη λειτουργούσε Νοσοκομείο, πλήρες μηχανουργείο για την κατασκευή πολεμικού υλικού και τυπογραφείο που εξέδιδε δύο εφημερίδες.

Δ) Εκεί είχαν καταφύγει πολλοί πρόσφυγες από τις γύρω περιοχές καθώς και αρκετοί ένοπλοι, κυρίως Σουλιώτες.

4) Πόσο κράτησε η πολιορκία του Μεσολογγίου; Τι έκαναν οι πολιορκημένοι τον πρώτο καιρό;

Η πολιορκία του Μεσολογγίου κράτησε σχεδόν ένα χρόνο. Τον πρώτο καιρό οι πολιορκημένοι απέκρουσαν με επιτυχία τους Τούρκους, ενώ ο Μιαούλης τους εφοδίαζε με τρόφιμα και πολεμοφόδια σπάζοντας τον τουρκικό αποκλεισμό από τη θάλασσα. Οι πολιορκημένοι αγωνιστές μάλιστα, με τη στήριξη του Καραϊσκάκη και άλλων οπλαρχηγών της Ανατολικής Στερεάς, επιτέθηκαν συντονισμένα στο στρατό του Κιουταχί, που αναγκάστηκε να υποχωρήσει.

5) Μετά την αδυναμία του Κιουταχί να καταλάβει το Μεσολόγγι ποιος ανέλαβε να το πολιορκήσει;

Το Δεκέμβριο του 1825 ο Ιμπραήμ έφτασε στο Μεσολόγγι για να ενισχύσει τα οθωμανικά στρατεύματα και ανέλαβε την αρχηγία της πολιορκίας. Η πολιορκία οργανώθηκε καλύτερα και ο αποκλεισμός της πόλης έγινε πιο στενός.

6) Γιατί στη φάση αυτή δεν μπορούσαν να βοηθήσουν το Μεσολόγγι οι ελληνικές δυνάμεις;

Χωρίς οργάνωση και οικονομικούς πόρους, οι ελληνικές δυνάμεις αδυνατούσαν να κινηθούν από ξηράς εναντίον των πολιορκητών, ενώ τα ελληνικά καράβια που επιχειρήσαν να πλησιάσουν, απέτυχαν παρά τις προσπάθειες τους.

7) Ποια η κατάσταση των πολιορκημένων στη φάση αυτή και ποια η απόφασή τους;

Οι πολιορκημένοι εξαντλήθηκαν από τις μάχες, τις ασθένειες και την έλλειψη τροφής και πολεμοφοδίων και αποφάσισαν να εγκαταλείψουν την πόλη με μυστική βραδινή έξοδο.

8) Ποιο ήταν το σχέδιο της εξόδου των πολιορκημένων και πότε πραγματοποιήθηκε;

Το σχέδιο προέβλεπε να χωριστούν σε τρία σώματα και οι ένοπλοι θα προστάτευαν ανάμεσά τους τα γυναικόπαιδα, ενώ όσοι δεν μπορούσαν να ακολουθήσουν, θ' αντιστέκονταν μέσα στην πόλη ανατινάζοντας πυριτιδαποθήκες. Η έξοδος πραγματοποιήθηκε τη νύχτα της 10ης Απριλίου του 1826, ξημερώνοντας Κυριακή των Βαΐων.

9) Πέτυχε το σχέδιο της ηρωικής εξόδου των πολιορκημένων; Γιατί;

Το σχέδιο τους δεν πέτυχε, γιατί είχε γίνει γνωστό και ο εχθρός αγρυπνούσε και τους περίμενε. Κι ενώ τα δύο σώματα τραβούσαν μπροστά να περάσουν πολεμώντας μέσα από το εχθρικό στρατόπεδο, στο τρίτο σώμα ακούστηκαν φωνές: «Οπίσω, οπίσω μωρέ παιδιά», που προκάλεσαν μεγάλη σύγχυση και πανικό. Τα γυναικόπαιδα οπισθοχώρησαν προς την πόλη, όπου στο μεταξύ είχαν εισβάλει οι Τούρκοι. Πολλοί ήταν συγκεντρωμένοι στην μπαρουταποθήκη και, όταν μπήκαν μέσα και οι Τούρκοι, ο γερο-πρόκριτος Χρίστος Καψάλης έβαλε φωτιά και τινάχτηκαν όλοι στον αέρα. Η πόλη κυριεύτηκε και καταστράφηκε ολοσχερώς. Τα γυναικόπαιδα που αιχμαλωτίστηκαν, πουλήθηκαν ως σκλάβοι.

10) Η αντίσταση και η πτώση του Μεσολογγίου πώς διαδόθηκαν στη Ευρώπη;

Η αντίσταση και η πτώση του Μεσολογγίου διαδόθηκαν στην Ευρώπη μέσα από έργα Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών. Ένας από αυτούς, ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός από τη Ζάκυνθο, έγραψε το έργο «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι».

11) Πώς βοήθησε το Μεσολόγγι τον Αγώνα;

Το Μεσολόγγι, με τη γενναία αντίστασή του έναν ολόκληρο χρόνο, βοήθησε αποφασιστικά τον Αγώνα. Η θυσία του κέρδισε το θαυμασμό όλων των λαών της Ευρώπης. Οι κυβερνήσεις τους αναγκάστηκαν να επέμβουν και να πιέσουν το Σουλτάνο να σταματήσει τον πόλεμο.